

AKP nasıl kazandı?

Koray Çalışkan
koray.caliskan@boun.edu.tr

AKP'nin seçim zaferi birçok gözlemci tarafından halk muhtırası olarak anlaşıldı. Sorunlu bir gözlem bu. Militarizme boğazına kadar batmış bir halk anti-militer bir mesaj vermez. AKP orduyla gerçekten bir bilek güreşine tutuşsaydı, o zaman kaybederdi. Herkesden çok AKP biliyor bunu.

NEDEN İKTİSADİ Mİ?

Evet. Yoksullar AKP'nin daha da derinleştirdiği neoliberal denizde boğulmamak için AKP'ye sarıldılar.

Bu durum tam bir bilmece yaratıyor. Çünkü AKP döneminde milli gelir 180 milyar dolardan, 411 milyara; kişi başına milli gelir 2.598 dolardan, 5.560 dolara yükseldi. Bu arada enflasyon %30'dan %9'a indi.

AKP'nin dümen suyundan gitmeye teşne bir çok gazeteci ve bir parça akademisyene göre AKP'nin başarısını bu iktisadi mucizeye bağlamak mümkün. Bu açıklamalara hızlıca hak vermemek mümkün değil. Milli geliri 5 yılda iki katına çıkarmak dünyada çok az hükümete nasip olmuştur. Ama neden başka yerde yatıyor.

KAZIN AYAĞI

YTL'nin aşırı değerlenmesini hesaba kattığımızda işlerin aslında hiç de görüldüğü gibi olmadığını anlıyoruz. Aslında milli gelir nominal olarak, yani lafta artıyor. Düşünün krizden hemen önce dolar 1.70'di şimdi 1.20 olacak mı diye tartışıyoruz. 2002 hemen krizden sonra geldi. Milli gelirin dörtte biri yalnızca faiz gelirlerine gitti, bir milyon kişi işsiz kaldı, birikimleri TL'de olanlar kısa bir süre içinde yarı yarıya yoksullaştı. Derviş'in finans açıklarını yamamasıyla bu durum bir parça kontrol altına alındı.

Milli gelirin lafta artmasının bir diğer nedeni de dünya gıda fiyatlarının son 5 yılda %25 artması. Yoksul ülkelerde aile gelirinin büyük bir bölümü gıdaya gider. Bu oran Türkiye'de %28'dir. Enflasyon yoksul için daha ezici olur.

Bir de bunun üzerine gerçek işsizlik oranının %19'da sabitlenmesini ekleyin. Cari açığın 30 kat, evet 30 kat artmasını, merkezi yönetim borcunun iki kat artmasını, dış ticaret açığının 3 kat artmasını ekleyin.

Ve son olarak özelleştirmelerle kendinden önceki kuşağın birikimini çarçur eden bu kuşağın AKPlı vekillerinin bu açıkları mal satarak kapadığını anımsayın. Bu iktisadi rezalet nasıl olurda AKP'nin zaferini açıklar. "Normal" bir seçmen bu iktidarı devirmez miydi?

SEÇMEN NORMAL Mİ?

Bu koşullarda evet. Daha da ileri gidelim, AKP'den başka bir partiye oy vermek en yoksular için anormal olurdu. Çiftçiler, Abdullah Aysu'nun deyimiyle APlleşmiş AKP'ye

yakınlaşmada sorun görmediler. Bunun nedeni köylünün örgütsüzlüğü, Gökhan Günaydın'ı Ankara yedinci sıraya gömen CHP körlüğü ve sosyalistlerin güçsüzlüğüdür.

İşçilere yoksulluğun nedenini anlatabilecek kitlesel bir partinin yokluğunda, her kamu hastanesine girebilen, sıra beklemeden eczaneden ilaç alabilen, borç batağına batmış ve kamu mallarını satarak açığını kapayan AKPLi belediyeden Temmuz sicağında kömürünü alan, ununu sağlayan, ve bir de üzerine formal yerel iktidar ağlarına girişi mümkün bir işçi kime oy verirdi? Siz olsaydınız kime oy verirdiniz?

İŞÇİNİN EMEKÇİNİN PARTİSİ

AKP iktisaden ve siyaseten şelaleler gibi içiçe geçmiş iktidar ilişkilerini ortadan kesen bir siyaset güdüyor. İşçiler ve emekçiler bu nedenle patronların partisinin peşinden gidiyorlar. Çünkü işçilere, köylülere, kadınlara ve gençlere bir umut veremiyoruz. İşin ilginç bin umut peşinde olanlar bile Kürt seçmene umut veremiyor artık.

Siyasette duyguların, kimliklerin, sembollerin artık daha geride olduğu bir coğrafyaya girdik hepberlikte. Artık merkez sağın "Hristiyan Demokrat" AKP tarafından tanımlandığı, çevresine de Milliyetçi Kemalist bir bloğun yerleştiği yuvarlak bir coğrafya bu. Soldan sağa uzanan bir hat değil.

Ancak solun önü açık. Neler yapılabileceği AKP'nin başarısında gizli. Baskın Oran ve AKP kampanyalarının seçim ertesi gazete ilanlarına devam eden tek hareketler olması sol adına sevindirici. Haftaya AKP'den solun öğreneceklerini tartışacağım.